

Materská škola Dolné Srnie 170, Dolné Srnie

Školský vzdelávací program

SŔŇANČATÁ

ŠkVP prerokovaný pedagogickou radou dňa: 16.2.2022

ŠkVP prerokované radou školy dňa: 11.4.2022

ŠkVP schválený zriaďovateľom dňa: 12.4.2022

ŠkVP vydaný dňa: 12.4.2022

Riaditeľka MŠ : Mgr. Katarína Kovačovicová

OBSAH

1.	Vymedzenie cieľov a poslania výchovy a vzdelávania a zameranie školy	3
2.	Stupeň vzdelania.....	9
3.	Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania	9
4.	Učebné osnovy	12
5.	Vyučovací jazyk	13
6.	Hodnotenie detí.....	13
7.	Osobitosti výchovy a vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími po - trebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.....	14
8.	Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov.....	16
9.	Osobitosti výchovy a vzdelávania detí v národnostných materských školách.....	16
10.	Deti plniace povinné predprimárne vzdelávanie by mali zvládnuť pred vstupom do ZŠ..	17

Prílohy:

Príloha č. 1 – Podpisový hárok 2025/26.....	30
---	----

Názov ŠkVP: Sŕňančatá

Stupeň vzdelania: Predprimárne vzdelávanie

Dĺžka štúdia: niekoľkoročná

Formy výchovy a vzdelávania: Materská škola zabezpečuje deťom celodennú výchovu a vzdelávanie, v prípade záujmu poskytne aj poldennú formu výchovy a vzdelávania.

Vyučovací jazyk: slovenský

Náš školský vzdelávací program sa volá **SŔŇANČATÁ**. Jeho názov vychádza z označenia našej dediny Dolné Srnie a z názvu bývalého detského divadla Sŕňančatá . Toto označenie sme zvolili aj vzhľadom k jednej našich profilácii v materskej škole **Poznávanie a skúmanie prírodného prostredia**. Zameriavame sa na poznávanie, skúmanie a bádanie prírodného prostredia okolo seba, vedieme deti k ochranárskym postojom k prírode, navštevujeme okolitú prírodu, ktorá nás obklopuje. Medzi ďalšie naše profilácie patrí **Hravým pohybom ku zdraviu a Poznávanie tradícií**.

1. VYMEDZENIE CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A ZAMERANIE MATERSKEJ ŠKOLY

Ideálom výchovy a vzdelávania by mal byť dobrý, múdry, aktívny, šťastný a zodpovedný človek. Proces výchovy a vzdelávania smerujúci k tomuto ideálu ako k všeobecnému cieľu výchovy by mal začať už od predprimárneho vzdelávania v materskej škole a pokračovať v priebehu života. Cieľom predprimárneho vzdelávania v materskej škole je podporovať osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno – emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíjať schopnosti a zručnosti, utvárať predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Materská škola pripravuje deti na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí.

Poslaním a víziou našej materskej školy je : „Zabezpečiť deťom predškolského veku kvalitnú výchovu a vzdelanie s využívaním inovatívnych foriem a metód práce a vytvoriť z tradičnej školy školu modernú, v ktorej budú deti prežívať spokojné a šťastné detstvo“. Pri formulovaní vlastných cieľov sme brali do úvahy potreby, záujmy detí, zákonných zástupcov, pedagogických zamestnancov a vychádzali aj z vonkajších, vnútorných podmienok a prostredia materskej školy.

Vlastné ciele:

- Chápať potrebu ochrany životného prostredia prostredníctvom vytvárania nových vzorov správania sa jednotlivca i skupín k životnému prostrediu.
- Vytvoriť možnosti získať poznatky, hodnoty a schopnosti na ochranu životného prostredia, a tým schopnosť chápať a hodnotiť súvislosti medzi samotným dieťaťom a životným prostredím v jeho okolí.
- Triediť odpad a poznať jeho opätovné využitie.
- Poznávať prírodu prostredníctvom bádania, skúmania, experimentovania, chápať zákonitosti prírody a jej jednotlivé súvislosti.
- Na základe vlastnej iniciatívy poznávať a objavovať blízke aj vzdialenejšie okolie, prírodu a jej zákonitosti.
- Využívať problémové a zážitkové učenie, nepredkladať hotové informácie.
- Podporovať rozvíjanie pohybových schopností a zručností detí pravidelnou dennou realizáciou zdravotných cvičení a pobytu vonku. Využívať hudobno – pohybové hry a pohybové hry so spevom ako ich súčasť.
- Zvyšovať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť s cieľom pozitívnej adaptácie organizmu na meniace sa podmienky vonkajšieho a vnútorného prostredia a dosiahnutia pocitu osobnej spokojnosti.
- viesť deti hravou formou tak, aby považovali šport a pohybovú aktivitu za súčasť svojho životného štýlu.
- Uspokojovať a rozvíjať individuálne schopnosti, zručnosti, záujmy a potreby detí v príťažlivej činnosti podľa vlastného výberu.
- Prostredníctvom pohybových aktivít a činností rozvíjať asertívne správanie a vôľové vlastnosti detí.
- Utvárať predstavu detí o tradíciách a zvykoch obce, regiónu, vytvárať predpoklady na rozvíjanie citu ku krásam regiónu a ľudového umenia.
- Oboznamovať sa s ľudovým umením, obohacovať výchovu a vzdelávanie o regionálne prvky, tradície, zvyky na Fašiangy, veľkonočné tradície, stavenie mája, vianočné tradície.
- Zachovávať a rozvíjať tradície v kultúrnych podujatiach, aktívne sa podieľať na kultúrnom živote obce.
- Posilňovať úctu k rodičom, k starým rodičom a napĺňať potrebu sociálneho kontaktu.

- **Výchovno – vzdelávaciu činnosť v MŠ realizovať formou hier.** Rešpektovať autonómiu a momentálne dispozície dieťaťa, jeho učebný štýl, podporovať jeho aktivitu, tvorivosť, sebarealizáciu a sebareprezentáciu. Napomáhať sebareflexii dieťaťa vzhľadom na jeho úspechy a neúspechy, podporovať dieťa v jeho pokroku. Rozvíjať talent u nadaných detí. Napomáhať dieťaťu reflektovať, reagovať a hodnotiť výsledky činnosti. Pri rozvíjaní kritického a tvorivého myslenia rešpektovať vývinové špecifiká detí predškolského veku. Rozvíjať grafomotorické zručnosti detí so zameraním na správny úchop grafického materiálu, pracovať s rôznorodým grafickým materiálom. Využívať digitálne technológie vo všetkých oblastiach učenia sa.

Vlastné zameranie školy:

Materská škola sa nachádza na konci obce Dolné Srnie a je umiestnená v budove bývalej základnej školy. Zriaďovateľom je obec. Od roku 2013 sme zvýšili kapacitu na dve triedy a od roku 2018 máme druhú spálňu. Súčasťou je aj zariadenie školského stravovania – od roku 2018 výdajná školská jedáleň. Exteriér objektu tvorí školská záhrada s ihličnatými a listnatými stromami, ktorá je vybavená preliezačkami, pieskoviskom, senzomotorickým chodníkom, vyvýšenými záhonmi a za budovou máme multifunkčné ihrisko.

Materská škola ponúka rodičom a deťom priateľské prostredie a kvalitné predškolské vzdelávanie, rovnoprávny prístup k výchove a vzdelávaniu so zohľadnením výchovno – vzdelávacích potrieb jednotlivca a jeho spoluzodpovednosti za svoje vzdelávanie. Využívame moderné stratégie výchovy a vzdelávania – individuálny prístup, zážitkové učenie, aktivizujúce metódy, využívame informačno-komunikačné technológie, spoluprácu s rodičmi. Výchovno-vzdelávací proces realizujeme rôznymi formami práce (frontálne, individuálne, skupinové, krátkodobé, dlhodobé, organizované, spontánne, pravidelné, príležitostné).

PROFILÁCIA „POZNÁVANIE A SKÚMANIE PRÍRODNÉHO PROSTREDIA“

Našu materskú školu obklopuje veľmi pekné okolie prírodného prostredia. Preto sme sa zamerali na poznávanie a skúmanie prírodného prostredia, v ktorom deti žijú. Pracujeme na vlastnom projekte *Môj strom*.

Projekt **Môj strom** načrtáva možnosti aplikácie konštruktivismu do prírodovedného vzdelávania. Hlavný význam projektu je, že dieťa sa naučí poznávať, skúmať, obklopujúcu

realitu v okolí, v ktorom žije. Konštruje si vlastné poznávanie na základe skúseností, zážitkov, pozorovaní a manipulácii s realitou. Naučí sa získavať poznatky z prostredia vlastnou skúsenosťou a bude si vedieť utvárať objektívnu informáciu o realite. Projekt podporuje detské poznanie a nasycuje dostatočným množstvom príležitostí na skúmanie a bádanie. Rozvíja poznanie dieťaťa obklopujúcej konkrétnej vybranej reality v exteriéri MŠ. Je zameraný na ochranu a zaznamenávanie zmien listnatých stromov, toho, čo sa nachádza na strome, pod stromom v priebehu štyroch ročných období. Na pozorovanie v jednom školskom roku si vyberieme jeden strom. Pozorujeme pagaštan konský, agát biely, lipu malolistú a veľkolistú. Spájame prirodzený záujem a potrebu dieťaťa spoznávať svet okolo seba. V našom projekte sa zameriavame na explicitnú úroveň dieťaťa - získavanie informácií vlastnou skúsenosťou a manipuláciou s reálnymi predmetmi vo svojom okolí. Uplatňujeme individuálne a skupinové formy práce. O realizovaných aktivitách vedíme spolu s deťmi dokumentáciu.

Druhý projekt má názov **Malý záhradník – zmyslová záhrada**. Občianske združenie pri MŠ Dolné Srnie v marci 2019 podalo žiadosť o grantový príspevok z Nadácie Volkswagen Slovakia na projekt „Malý záhradník – zmyslová záhrada“. Projekt bol vypracovaný riaditeľkou Mgr. Kovačovicovou v spolupráci s rodičmi Ing. Kráľovou, Ing. Antalom a zamestnancom spoločnosti Volkswagen Slovakia p. Šaškovičom. Cieľom projektu bolo vybudovať v priestoroch materskej školy zmyslovú záhradku a vzbudiť u detí záujem o pestovanie a starostlivosť o rastliny. **Získali sme 1 000,- EUR a vybudovali vyvýšené záhony a hmyzie domčeky.** Vo vyvýšených záhonoch s deťmi sadíme, staráme sa o liečivé byliny, jaré, letné a jesenné kvety. Využívame pritom metódu opisu, vysvetľovanie, metódu praktických pestovateľských prác – vysvetľovanie, predvádzanie a vlastný nácvik činností. Pracujeme v skupinkách a aj individuálne. Na projekte spolupracujeme s rodičmi a starými rodičmi. Deti tak získavajú poznatky, zručnosti z oblasti pestovania a starostlivosti o rastliny. Pomocou hmyzích domčiekov deťom umožňujeme pozorovať a spoznávať život hmyzu v areáli MŠ.

Pomohol nám aj projekt **Múdre hranie**, ktorý podala v roku 2021 riaditeľka Mgr. Kovačovicová cez Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. **Získali sme 500 €.** Rozvíjame u detí prírodovednú gramotnosť hravou, zaujímavou formou. Zakúpili sme pre deti atraktívne učebné pomôcky k bádateľským aktivitám, experimentom, pokusom: lupy, mikroskopy, podsvietený panel, priehľadné nádoby na pozorovanie života mravcov a rastu rastlín, vtáacie búdky..) **Sŕňančatá – o odpade veselo a hravo** – projekt sme podali v roku 2020 cez Zelený vzdelávací fond a spolupracovali na ňom riaditeľka Mgr. Kovačovicová, mamičky Ing. K. Kráľová Ph. D., Ing. Antalová. **Získali sme 1076,25€.** Naučili

sme deti predškolského veku separovať pomocou zaujímavých aktivít :vyrobili sme kompostér, mali sme besedu o separovaní a ukážku vývozu smetí smetiarmi z ELEKOSU, divadelné predstavenie Smeti patria do koša, upratovanie v obci so Sŕňančatami, urobili sme experiment s odpadom, vytvorili knihu Kde čo patrí, pracovali s novými učebnými pomôckami, zážitková exkurzia do triediaceho strediska Šulekov sa dňa 24.5.2021 neuskutočnila z dôvodu COVID – 19. **Triedim, triediš, triedime** – projekt podala v roku 2022 riaditeľka Mgr. Kovačovicová a získali sme 10 setov štyroch farebných tašiek na triedenie odpadu, ktoré používame k správne triedeniu odpadu v našej obci. V roku 2023 sme sa zapojili do výzvy **Jarné upratovanie s Maxíkom** – zberali sme odpadky po dedine a spoločne roztriedili do kontajnerov. Od roku 2024 spolupracujeme so **Živou Klanečnicou** . Mávame besedy, vysvetlíme si kolobeh vody, prakticky si ukážeme živočíchy a rastliny pri potoku, robíme pokusy, experimenty s vodou, pozorujeme zmeny koryta potoka počas roka (stúpajúca hladina, vyschnuté koryto), navštívime čističku vody a spolu s rodičmi pomáhame pri jarnom čistení Klanečnice. Učíme deti aký má význam a vzácnosť voda pre život. V roku 2025 pomáhali škôlkári pri výsadbe ovocných stromčekov za MŠ z projektu obce **Výsadba a strihanie ovocných stromčekov**.

Naše turistické vychádzky majú v sebe okrem športových disciplín zahrnuté aj environmentálne prvky : priame pozorovanie rastlín, živočíchov na poli, v lese, pri potoku, zberanie prírodnín a pod. Rodičia s deťmi prispievajú počas zimy krmivom k ochrane vtáctva a výrobou krmidiel. Nakoľko sa územie našej obce nachádza v druhom ochrannom pásme vody deťom hravou formou pomocou aktivít predstavujeme problematiku vzniku odpadu, znečistenia životného prostredia a separovanie odpadu. Vedíme ich k uvedomovaniu si dôležitosti, k správne triedeniu odpadu a ochrane prírody. Máme 2 krát do roka zber papiera, ktorý vymieňame za papierové servítky a toaletný papier pre MŠ. Robíme vychádzky do prírody a triedime čo tam patrí a čo nie. Z odpadového materiálu vyrábame krmidlá pre vtáčatá, výrobky na vianočné, veľkonočné trhy. Spolupracujeme s ELEKOS. Deti získavajú vedomosti o triedení odpadu pomocou besied, divadelných predstavení. Zapájame sa do projektov a využívame pomôcky, ktoré sme v nich získali.

PROFILÁCIA „POZNÁVAME TRADÍCIE“

Popri napredovaní moderných technológií nezabúdame deťom vstúpovať lásku k ľudovým tradíciám. Prostredníctvom zážitkového učenia deti oboznamujeme s ľudovými tradíciami vo svojom regióne a obci. Vychádzame z prvkov slovenskej ľudovej kultúry, národných

kultúrnych tradícií, aby sme dostali do povedomia detí predstavu o živote nášho ľudu kedysi. Oboznamujeme ich s ľudovou hudbou, piesňou, tancom. Aktivitami v materskej škole (výroba svetlonosov, šarkaniáda, Mikuláš, zdobenie medovníčkov, vianočná besiedka, karneval, púšťanie Moreny, zdobenie vajícok, výroba darčiekov starkým a mamičkám..) utvárame predstavu detí o tradíciách, zvykoch a tak rozvíjame u nich cit ku krásam regiónu a ľudového umenia. Vystúpeniami detí sa aktívne podieľame na kultúrnych podujatiach a kultúrnom živote obce (úcta k starším, uvítanie do života, Mikuláš, vianočné trhy, karneval, veľkonočné trhy, oslobodenie obce, Deň matiek...). Takto deťom pripomíname zvyky našich predkov, ktoré si po celé roky uchovali svoje čaro a jedinečnosť. Od roku 2018 sa zapájame deti, rodičia, zamestnanci MŠ do celoslovenského projektu **Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok**. Prinesieme každý niečo sladké, slané, voňavé, teplé, mäkké, niečo pre zábavu, zo srdca čo by deduškov a babičky z Bošáckej doliny potešilo. S láskou pribalíme nakreslené obrázky, srdiečka škôlkárov. Jednu krabicu vždy pripravíme pre našich dôchodcov v obci a zanesieme do klubu dôchodcov. Projektom deti vedieme k tomu, aby vedeli obdarovať druhých, podeliť sa, vážili si starých ľudí, podporujeme medzigeneračné väzby a vzťahy.

PROFILÁCIA „HRAVÝM POHYBOM KU ZDRAVIU“

Pohyb je pre deti v predškolskom veku prirodzenou činnosťou, ktorá im prináša radosť. V súčasných podmienkach života je zdravý pohyb neoddeliteľnou súčasťou zdravého životného štýlu. Preto sa zameriavame na rozvíjanie a upevňovanie telesnej zdatnosti a výkonnosti detí a s tým súvisiace upevňovanie vôľových vlastností a prosociálneho správania. Prioritu vidíme v zabezpečení podmienok pre pohybové aktivity. V areáli materskej školy deťom ponúkame vlastné ihrisko, ktoré sme budovali od roku 2011 – do 2013. Vybudovali sme ho z projektu **Hravým pohybom ku zdraviu** a doplnili cez Zamestnanecký grantový program nadácie SPP v spolupráci Občianskeho združenia pri MŠ v Dolnom Srní, zamestnancov, rodičov a priateľov MŠ. Po 16,00 hodine a v čase pracovného voľna máme ihrisko prístupné verejnosti. V roku 2019 zriaďovateľ obce vybudoval za budovou MŠ **multifunkčné ihrisko**, ktoré využívame na zdravotné cvičenia, pobyt vonku, do obedné a poobedné športové aktivity. V roku 2021 sme podali cez Zamestnanecký grantový program Nadácie SPP a spolupracovali na ňom riaditeľka Mgr. Kovačovicová, mamička Ing. Kráľová Ph. D. a zamestnanec SPP M. Charvát projekt **Sŕňančatá sa radi hrajú, zabávajú, tvoria**. Získali sme 600€ na revitalizáciu pieskoviska. V spolupráci s RZ pri MŠ Dolné Srnie (836,40€) a s rodinami Zámečníkovou, Vaškovou sme **zrekonštruovali pieskovisko s plachtou na**

zakrytie proti znečisteniu, ktoré deti využívajú aj na športové aktivity. V roku 2023 podala riaditeľka Kovačovicová cez Trenčiansky samosprávny kraj projekt **Sŕňančatá radi športujú**. Získali sme 300€. Obnovili sme zastaralé športové vybavenie v MŠ a zorganizovali deň pohybových aktivít pre deti v spolupráci s futbalistami a rodičmi. V roku 2024 cez Zamestnanecký grantový program Nadácie EPH podala riaditeľka Kovačovicová v spolupráci so zamestnancom SPP – distribúcia a. s. pánom B. Haruštiakom projekt **Bezpečnou cestou za športom**. Získali sme 1100€. Vybudovali sme senzomotorický chodník, postavili chýbajúci plot a vytvorili tak bezpečný areál pre výchovu a vzdelávanie.

Školský dvor obohacujeme o hrové prvky zamerané na rozvoj pohybu. V triedach majú deti k dispozícii množstvo náčinia a náradia na pohybové, relaxačné a zdravotné cvičenia. V každom ročnom období realizujeme turistickú vychádzku. Robíme športový týždeň – V zdravom tele zdravý duch, zimnú olympiádu – bobovanie, lopatovanie, chôdza v stope, olympiádu s rodičmi – Deň rodiny, bosonohu olympiádu. Spolupracujeme s Monnydanzou – tanečný krúžok a s Penguin sport clubom – plavecký kurz, kurz ľadového korčuľovania. Pravidelnými pohybovými aktivitami deti vedieme k utváraniu pozitívneho postoja k svojmu zdraviu.

2. STUPEŇ VZDELANIA

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného roka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o získanom stupni vzdelania je **osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania**, ktoré vydáva materská škola.

Osvedčenie sa vydáva všetkým deťom, ktoré plnili povinné predprimárne vzdelávanie, povinne. Ak bude dieťa pokračovať v plnení povinného predprimárneho vzdelávania, osvedčenie sa vydá len na konci školského roku, v ktorom pokračovalo v plnení povinného predprimárneho vzdelávania. Ak pôjde o dieťa, ktoré absolvuje individuálne (predprimárne) vzdelávanie podľa § 28b školského zákona, osvedčenie vydáva kmeňová materská škola.

3. Dĺžka DOCHÁDZKY A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Materská škola zabezpečuje deťom celodennú výchovu a vzdelávanie, v prípade záujmu poskytne aj poldennú formu výchovy a vzdelávania. Dĺžka dochádzky do materskej školy je niekoľťkoročná. Na predprimárne vzdelávanie sa prijímajú deti od troch do šiestich rokov, ak je voľná kapacita, je možné prijať aj deti mladšie.

Denná forma výchovy a vzdelávania sa môže uskutočňovať aj ako **dištančná**:

- a) v celom rozsahu vzdelávania zabezpečovaného materskou školou pre deti, ak sa vyhlási výnimočný stav, núdzový stav alebo mimoriadna situácia,
- b) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľky materskej školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetky deti,
- c) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa materskej školy pre deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, ak kvôli zdravotnému stavu alebo z iných závažných dôvodov (napr.: rodinné dôvody, ohrozovanie bezpečnosti a zdravia iných detí, ktoré sú účastníkmi výchovy a vzdelávania), nemôžu plniť povinné predprimárne vzdelávanie formou pravidelného denného dochádzania, najdlhšie počas troch po sebe idúcich mesiacov,
- d) v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však jeden mesiac, z dôvodov podľa §150a ods. 2 školského zákona.

Povinné predprimárne vzdelávanie dieťa plní formou pravidelného denného dochádzania v pracovných dňoch v rozsahu najmenej štyri hodiny denne, okrem času školských prázdnin. Dieťa so zdravotným znevýhodnením môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie v rozsahu menej ako štyri hodiny denne za podmienok ustanovených zákonom podľa § 59a ods. 5 školského zákona.

Výchova a vzdelávanie sa v materskej škole uskutočňuje prostredníctvom nasledujúcich foriem **denných činností:**

- hry a činnosti podľa výberu detí,
- zdravotné cvičenie,
- vzdelávacia aktivita,
- pobyt vonku,
- činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, odpočinok).

Hry a činnosti podľa výberu detí sú spontánne alebo učiteľkou navodzované hry. Ich súčasťou je dopoludnia aj ranný filter prípadne aj ranný kruh. Hry a činnosti podľa výberu detí sú zaradované ako samostatná organizačná jednotka počas prichádzania detí do materskej školy a odchádzania popoludní. Súbežne s nimi sa môžu uskutočňovať aj vzdelávacie aktivity. Pri navodzovaní obsahu hier a činností podľa výberu detí sa kladie dôraz na uplatňovanie ich individuálnych záujmov a potrieb.

Zdravotné cvičenie sa realizuje každý deň v určitom čase zásadne pred jedlom (spravidla pred desiatou) s podmienkou dodržiavania hygienických zásad (vo vyvetranej miestnosti, prípadne

vonku). Patrí k vopred plánovaným činnostiam. Môže sa zaradiť aj viackrát v priebehu dňa a môže sa realizovať tak v interiéri (herňa, telocvičňa), ako aj v exteriéri materskej školy (školský dvor, ihrisko a. i.).

Vzdelávacie aktivity sú aktivitami vzťahujúcimi sa na sprostredkovanie plánovaných vzdelávacích obsahov jednotlivých vzdelávacích oblastí. V rámci vzdelávacích aktivít sa vytvára nosný priestor na postupné dosahovanie výkonových štandardov. Vzdelávacie aktivity sa zaraďujú ako samostatná organizačná jednotka alebo môžu byť súčasťou všetkých ostatných denných činností. Sú realizované ako individuálne, skupinové alebo frontálne aktivity detí. Časové trvanie vzdelávacej aktivity musí rešpektovať schopnosti a potreby detí, ich vývinové osobitosti a zákonitosti psychohygieny.

Pobyt vonku plní okrem pedagogickej a rekreačnej aj významnú zdravotnú funkciu. Súčasťou pobytu vonku sú najmä spontánne pohybové aktivity, voľné hry podľa výberu detí a vychádzka mimo areálu materskej školy. V rámci pobytu vonku môžu byť zaradené aj vzdelávacie aktivity a zdravotné cvičenie tak, aby bol ponechaný dostatok času na spontánne hry a pohybové aktivity detí. Realizuje sa každodenne, skrátiť, či úplne vynechať sa môže len z dôvodu mimoriadne nepriaznivých meteorologických podmienok. Ak sa pobyt vonku skráti alebo nerealizuje, je potrebné zabezpečiť podmienky na pohybovú aktivitu detí v triede.

Činnosti zabezpečujúce životosprávu

Stravovanie detí sa zabezpečuje v pevne stanovenom čase, pričom sa odporúča dodržať trojhodinový interval medzi podávanými jedlami (desiata, obed, olovrant). Čas podávania jedla sa stanovuje podľa podmienok prevádzky materskej školy. Odpočinok sa zaraďuje po obede, pričom jeho trvanie závisí od potrieb detí. Ležadlá musia byť zdravotne nezávadné. Minimálne trvanie odpočinku je 30 minút. Odpočinok sa diferencuje podľa potrieb detí v jednotlivých triedach. Nesmie sa narúšať realizáciou krúžkovej činnosti.

Všetky formy denných činností detí usmerňujú kvalifikované učiteľky pre predprimárne vzdelávanie. Organizácia výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole je charakteristická flexibilitou striedania spontánnych a riadených činností. Formy denných činností sa realizujú súbežne alebo ako samostatné organizačné jednotky. Usporiadanie denných činností spracúva materská škola vo forme denného poriadku, ktorý:

- zabezpečuje vyvážené striedanie spontánnych hier a riadených činností,
- vytvára dostatočný priestor pre individuálne potreby a záujmy detí,
- zabezpečuje dodržiavanie zásad zdravej životosprávy (pravidelné stravovanie, dostatočný pobyt na čerstvom vzduchu, dostatočná pohybová aktivita a odpočinok).

V triedach s poldennou výchovou a vzdelávaním sa denný poriadok upravuje vzhľadom na čas ich prevádzky.

4. UČEBNÉ OSNOVY

Učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu sú vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.

Máme ich rozdelené do mesačných tematických celkov. Ku každému máme charakteristiku. Pre prehľadnejšie plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti v dosahovaní cieľov sú vzdelávacie štandardy podľa jednotlivých tém a podtém rozdelené do týždňových celkov. Niektoré sa v priebehu školského roka opakujú. Jednotlivé celky nie sú izolované, navzájom sa dopĺňajú, prelínajú, spolu súvisia.

4.1 Východiská plánovania výchovno – vzdelávacej činnosti

Pri plánovaní vychádzame z možností prostredia školy, našej profilácie, cieľov materskej školy, environmentálneho kalendára, aktuálnych ročných období, sviatkov a situácií. V materskej škole plánujeme tematicky. Pri plánovaní vychádzame z mesačných tém a týždenných podtém. Výchovno-vzdelávacia činnosť je plánovaná týždenne vzhľadom na špecifiká práce v materskej škole, kedy predprimárne vzdelávanie zabezpečujú striedavo na zmeny dve učiteľky na jednej triede. Pri plánovaní VVČ učiteľky na triede spolupracujú a dodržiavajú odporúčané rozvrhnutie vzdelávacích oblastí v rámci jedného mesiaca a jedného týždňa. Plánujeme systematicky od menej náročných štandardov po zložitejšie, rešpektujeme metodické postupy jednotlivých vzdelávacích oblastí. Úrovne 1 a 2 sa plnia v 1. triede, úrovne 3 a 4 sa plnia v 2. triede. Ak klesne počet detí a triedy spájame do jednej, potom výber výkonovej úrovne je v kompetencii zastupujúcej učiteľky a závisí od konkrétnej vedomostnej úrovne detí. Pri plánovaní učiteľka vychádza z dôkladného poznania vzdelávacích štandardov a výkonových úrovní detí a dokáže si voľiť vhodné stratégie, učebné zdroje, metódy a prostriedky pre svoju výchovno – vzdelávaciu činnosť. Zohľadňuje možnosť voľby vzájomne kombinovať a prelínať príslušné vzdelávacie oblasti v rámci vzdelávacej aktivity. Na základe vyhodnotenia detského učenia a pokroku môže učiteľka zvážiť v rámci plánovania a následnej realizácie VVČ prípadné znásobenie času venovanému príslušnej vzdelávacej oblasti alebo jej zaradenie medzi vzdelávacie aktivity realizované popoludní. Vyhodnocovanie týždenných plánov robíme v rámci týždenných hodnotení a následne polročným hodnotením, diagnostikou detí polročne. Pre deti plniace povinné predprimárne vzdelávanie sa pri plánovaní využíva

metodická príručka : Povinné predprimárne vzdelávanie : sprievodca cieľmi a obsahom. V rámci spolupráce so SCPP (každoročná depistáž detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie), ZŠ a knižnice podporujeme u detí rozvoj ich zručností a spôsobilostí. Spôsob a forma vedenia prípravy na výchovno-vzdelávaciu činnosť bola schválená v pedagogickej rade. Pri tvorbe učebných plánov a týždenných plánov zohľadňujeme podmienky materskej školy, ciele výchovy a vzdelávania, schopnosti a zručnosti detí, ich záujmy a osobitosti, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie MŠ, lokalitu a možnosti spolupráce s rodičmi alebo inými subjektami. V čase letných prázdnin sa výchovno – vzdelávacia činnosť plánuje a realizuje formou voľných hier a hrových činností.

5. VYUČOVACÍ JAZYK

Výchova a vzdelávanie sa v materskej škole uskutočňuje v slovenskom jazyku.

6. HODNOTENIE DETÍ

Učiteľka pri plnení výkonových štandardov vedome a cielene spoznáva – pedagogicky diagnostikuje individuálne osobitosti dieťaťa, vyhľadáva, identifikuje jeho aktuálne rozvojové možnosti. Pedagogicky diagnostikuje individuálny pokrok dieťaťa a vlastné edukačné pôsobenie na dieťa. Hodnotíme rozvojovú úroveň dieťaťa a výchovno–vzdelávacie pôsobenie v pedagogických situáciách edukačného procesu v spontánnych hrách a hrových činnostiach, plánovaných priamo riadených aktivitách, nepriamo riadených aktivitách.

Školská spôsobilosť je súhrn psychických, fyzických a sociálnych schopností, ktorý dieťaťu umožňuje stať sa žiakom a je predpokladom absolvovania výchovno – vzdelávacieho programu základnej školy. Úroveň dieťaťa v oblasti perceptuálno-motorickej, kognitívnej a sociálno-emocionálnej zisťujeme vstupnou diagnostikou v mesiaci október. Pre zistenie zmien a posunu v sledovaných oblastiach sa diagnostika opakuje v mesiaci február. Diagnostiku vykonávajú obe učiteľky na triede, do diagnostického hárku zapisuje svoje zistenia a napredovanie dieťaťa triedna učiteľka. Ďalšie hodnotenia prebiehajú formou: výtvarných a pracovných činností, pracovnými listami, rozhovormi, slovným komentárom, hrami detí, emocionálnym správaním detí, grafomotorickými cvičeniami, plnením predložených úloh, sebahodnotením detí, ranný kruh. Týždenné hodnotenie vypracúva učiteľka na konci týždňa, kde zhodnotí, ako deti zvládli, príp. nezvládli splnenie vzdelávacích štandardov v týždennom pláne. Polročné hodnotenie vykonávajú obidve učiteľky na triede, zapisuje triedna učiteľka a hodnotenia prerokúvame na pedagogickej rade v mesiaci január a jún. Konkrétne zameranie a formy hodnotenia detí sú vypracované v ročnom pláne vnútornej kontroly školy.

7. OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA DETÍ SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO - VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA

V podmienkach predprimárneho vzdelávania v materských školách sa idea inklúzie dotýka najmä prístupu k deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s cieľom prijať čo najväčší počet týchto detí do bežných škôl a tried. Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú deti so zdravotným znevýhodnením, deti zo sociálne znevýhodneného prostredia, ale aj deti s nadaním podľa § 2 písmena j) školského zákona. Tieto deti a ich rozvoj vyžadujú podporu, ktorá je náročnejšia a komplexnejšia v porovnaní s podporou poskytovanou deťom so štandardným vývinom. Materské školy musia byť pripravené takúto komplexnú podporu poskytnúť uvedomujúc si, že miera komplexnosti a jej modifikácie podpory a starostlivosti je závislá od špecifickej podoby výchovno-vzdelávacích potrieb konkrétnych detí. Aby prostredie materskej školy bolo schopné poskytnúť inkluzívne vzdelávanie, treba brať do úvahy nasledovné všeobecne platné princípy inklúzie vo vzdelávaní, ktoré je potrebné zohľadniť aj pri tvorbe školského vzdelávacieho programu:

1. Vzdelávanie pre všetkých.
2. Univerzálne a rovnaké vzdelávacie ciele (na výstupe vzdelávania).
3. Diverzita a adaptabilita na úrovni presnej identifikácie a diferencovanosti vstupných podmienok a pokroku vo vzdelávaní.
4. Adaptácia procesu a postupu podmienkam lokálnej komunity a jej potrieb.
5. Presah školských aktivít na lokálne aktivity a ich integrácia do činnosti školy.
6. Intenzívny profesijný vývin podieľajúcich sa pedagogických zamestnancov.

Uvedené princípy sa konkretizujú tak, aby boli zabezpečené nasledovné kritériá inkluzívneho vzdelávania:

Spravodlivosť a rovnosť v poskytovaní výchovy a vzdelávania

Všetky deti bez ohľadu na pohlavie, vierovyznanie, etnickú, jazykovú alebo kultúrnu príslušnosť, ekonomické zázemie a zdravotné znevýhodnenie majú rovnaký prístup k vzdelávaniu. Všetky deti majú rovnaký nárok na tie isté podporné služby a rovnaký prístup.

Koordinované ciele a spolupráca

Zabezpečovanie inkluzívneho vzdelávania vyžaduje úzku a intenzívnu spoluprácu všetkých zainteresovaných a dobre štruktúrovaný tím, ktorý podporuje inkluzívnosť vo vzdelávaní. Každá materská škola zabezpečuje intenzívnu spoluprácu aj s rodičmi detí so špeciálnymi 6

výchovno-vzdelávacími potrebami, pričom rodičia, deti a ďalší odborníci vytvárajú koordinovaný tím, aby sa zabezpečili konkrétne potreby týchto detí. Každá materská škola má navyše poverenú konkrétnu osobu zodpovednú za koordináciu poskytovania komplexných služieb pre deti so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami.

Pripravenosť pedagogických zamestnancov materských škôl na inkluzívne vzdelávanie

Materská škola vytvára podmienky na to, aby všetci pedagogickí zamestnanci materských škôl boli schopní orientačne identifikovať špeciálne výchovno - vzdelávacie potreby detí a zároveň, aby materská škola bola v úzkom kontakte s odborníkmi, ktorí majú identifikáciu špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb v kompetencii. Učiteľky materských škôl sú schopné pristupovať k týmto deťom individuálne a zabezpečovať ich zmysluplný individuálny rozvoj. Jedným z nástrojov takéhoto rozvoja je individualizácia vzdelávacích programov pre tieto deti. Podmienkou vytvárania týchto programov je kvalitná pedagogická diagnostika. Materská škola rovnako vytvára podmienky na intenzívnu spoluprácu a komunikáciu s rodičmi týchto detí, ako aj na komunikáciu so zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie, ktoré týmto deťom poskytujú podporné služby.

Inkluzívne prostredie materskej školy

Materská škola dbá o to, aby v rámci svojich priestorov zabezpečila univerzálny dizajn, a aby deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a deťom cudzincov boli poskytované a dostupné špecificky prispôsobené zariadenia a materiál. Materská škola zároveň dbá aj o odbúranie všetkých bariér, ktoré by mohli narušovať proces inklúzie nielen detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Prostredie je zabezpečené tak, aby v čo najväčšej miere spájalo všetky deti. Uvedené princípy a kritériá inkluzívneho vzdelávania sa konkretizujú v školských vzdelávacích programoch a v individuálnych vzdelávacích programoch v závislosti od konkrétnej a aktuálnej situácie jednotlivých materských škôl, čo je spojené s pravidelnou modifikáciou a adaptáciou týchto programov podľa reálnych potrieb. V špeciálnych triedach pre deti so zdravotným znevýhodnením a v materských školách pre deti so zdravotným znevýhodnením (špeciálnych školách) sa deti vzdelávajú podľa vzdelávacích programov pre deti:

- s mentálnym postihnutím,
- so sluchovým postihnutím,
- so zrakovým postihnutím,
- s telesným postihnutím,
- s narušenou komunikačnou schopnosťou,
- s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami,

- choré a zdravotne oslabené,
- hluchoslepé,
- s viacnásobným postihnutím.

Dieťa so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu školy. Ak jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelávalo podľa školského vzdelávacieho programu, dieťa sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu vypracovaného v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa. Detom so zdravotným znevýhodnením sa v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie poskytujú rôzne formy špecifickej pedagogickej a odbornej podpory a intervencie. Materské školy sú povinné vytvárať inkluzívne prostredie pre všetky deti, vrátane detí cudzincov.

8. OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA CUDZINCOV

Predprimárne vzdelávanie detí cudzincov sa zameriava na rozvíjanie elementárnych základov:

1. komunikačných kompetencií,
2. matematických kompetencií a kompetencií v oblasti vedy a techniky,
3. digitálnych kompetencií,
4. kompetencií učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť,
5. sociálnych a personálnych kompetencií,
6. občianskych kompetencií,
7. pracovných kompetencií.

Osobitosťou výchovno-vzdelávacej činnosti je aj osvojovanie si základov slovenského jazyka ako L2, tak, aby deti mali dostatočné a veku primerané komunikačné schopnosti v slovenskom jazyku.

9. OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA DETÍ V NÁRODNOSTNÝCH MŠ

Výchovno-vzdelávacia činnosť na predprimárnom stupni vzdelávania národnostných škôl sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity detí patriacich k národnostným menšinám. Osobitosťou výchovno-vzdelávacej činnosti je aj osvojovanie si základov slovenského jazyka ako L2, tak, aby deti mali dostatočné a veku primerané komunikačné schopnosti v slovenskom jazyku. Učiteľky prepájajú komunikáciu v jazyku

príslušnej národnostnej menšiny a v slovenskom jazyku tak, aby deťom poskytovali kvalitné rečové vzory v oboch jazykoch.

10. DETI PLNIACE POVINNÉ PREDPRIMÁRNE VZDELÁVANIE BY MALI ZVLÁDNUŤ PRED VSTUPOM DO ZŠ

Jazyk a komunikácia - čo by malo dieťa zvládnuť

1.Osvojovanie spisovnej a sociálne primeranej podoby jazyka

- dokáže samé nadviazať rozhovor s dospelými aj deťmi,
- v priebehu komunikácie primerane reaguje aj na iné ako jazykové signály (t. j. na gestá a mimiku) osoby, s ktorou hovorí; samé dokáže udržiavať očný kontakt pri komunikácii s druhou osobou, hlasnosť svojho prejavu prispôsobuje situácii,
- v komunikácii s druhou osobou rozpoznáva a používa pravidlá vedenia dialógu (t. j. počúva, keď druhý hovorí, neskáče mu do reči, vezme si slovo prijateľným spôsobom), zohľadní, s kým a s akým zámerom hovorí (rozlišuje medzi tykaním a vykaním, vyjadruje svoje túžby a potreby, poďakuje),
- v komunikácii používa spisovnú podobu jazyka, správne a zreteľne vyslovuje všetky hlásky a hláskové skupiny.

2.Porozumenie textu

- prerozpráva známy príbeh, pričom do prerozprávania zahŕňa detaily príbehu, slovnú zásobu, prípadne aj niektoré jazykové vyjadrenia použité v príbehu; pri rozprávaní príbehu sleduje jeho základnú štruktúru (t. j. zmieňuje sa, kde sa príbeh odohráva, aké postavy v ňom zohrávajú svoju úlohu, aké udalosti sú jeho predmetom a prípadne aj, ako sa končí),
- odpovedá na otázky dospelého, prečo sa konkrétna postava správa spôsobom, akým to opisuje text príbehu, dokáže samé klásť otázky týkajúce sa postavy z príbehu, ktorý mu dospelý číta (prečo konkrétna postava koná určitým spôsobom, prečo sa určitým spôsobom zachovala a aká bola motivácia postavy),
- domýšľa si obsahy, ktoré v texte nie sú priamo zmienené alebo mu nie sú úplne známe (napr. si domýšľa významy slov použitých v texte, ktoré dieťa nepozná); predvída, ako bude ďalej pokračovať príbeh, ktorý mu číta dospelý.

3. Utváranie predstáv o písanej reči

- správne drží knihu pri čítaní, listuje v knihe správnym a šetrným spôsobom (uplatňuje smer otáčania listov v knihe sprava doľava); v texte sa orientuje správnym smerom (sleduje smer čítania textu zľava doprava, zhora nadol),
- ukáže v texte slovo, vie, že text je zložený z písmen, že skupiny písmen tvoria slová,
- v rozhovoroch o knihe a čítaní rozumie a používa špecifickú slovnú zásobu, ktorá sa viaže na tvorbu knihy a čítanie (napr. kniha, strana, príbeh, čítať, písať, písmeno, ilustrácia, spisovateľ a ilustrátor a pod.).

4. Fonologické schopnosti

- s pomocou rytmického sprievodu rozčlení slovo na slabiky (t. j. 1 tlesknutie = 1 slabika),
- dokáže povedať, ktorú hlásku počuje na začiatku slova.

5. Grafomotorické zručnosti

- zvládne jednoduché grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia (vertikálne línie, horizontálne línie, krivky, slučky), pohyb dlane a prstov (horný a dolný oblúk, lomená línia, vlnovka, ležatá osmička),
- pri kreslení sedí vzpriamene, drží ceruzku správnym spôsobom a primerane reguluje jej tlak na papier a udržiava primeranú vzdialenosť očí od podložky.

Matematika a práca s informáciami - čo by malo dieťa zvládnuť

1. Čísla a vzťahy

- počíta po jednom od 1 do 10 spamäti bez pomoci dospelého a bez zrakovej pomôcky,
- vymenuje číselný rad do 10 od ľubovoľného menšieho čísla (napr. od tri do desať),
- na základe pokynu vytvorí skupinu ľubovoľných predmetov s počtom od 1 do 10 manipuláciou i na obrázku kreslením alebo iným označením,
- spočíta predmety reálne (skutočné) i na obrázku a určí ich počet do 10 slovné, ukáže na prstoch, aj zaznamenaním pomocou bodiek alebo čiarok,
- v skupine do 6 predmetov určí ich počet bez počítania iba zrakom, alebo iba hmatom, ak predmety nie sú viditeľné,
- odhadom bez počítania porovná dve výrazne rozdielne skupiny reálnych predmetov (neskôr predmetov na obrázku); svoje zistenie vysloví tak, že povie, v ktorej skupine je viac predmetov (menej predmetov, alebo je v nich rovnako veľa predmetov),

- porovná dve skupiny reálnych predmetov (neskôr predmetov na obrázku) podľa ich počtu pomocou počítania; svoje zistenie vysloví a zdôvodní (napr. šesť je viac ako štyri),
- zvládne na pokyn pridať ku skupine a odobrať zo skupiny predmetov určený počet prvkov a vysvetliť, čo sa zmenilo v novej skupine (skupina sa zmenšila, zväčšila),
- rozdelí skupinu predmetov manipuláciou postupným rozdeľovaním, ale bez počítania, na dve (tri) skupiny s rovnakým počtom. Výsledok rozdeľovania si dokáže overiť počítaním, slovne zdôvodniť správnosť svojho riešenia aj vysloviť rozhodnutie o nemožnosti vyriešenia úlohy slovami toto sa nedá rozdeliť rovnako.

2.Geometria a meranie

- opíše polohu predmetu a umiestni predmet v priestore izby, domu, ihriska, na papieri a podobne pomocou slov: hore, dole, vpredu, vzadu, vpravo, vľavo, nad, pod, pred, za, na, v, pri a pod.,
- určí predmet na základe opisu jeho polohy v priestore i na papieri tak, že ho pomenuje, ukáže, označí farbou, značkou,
- pomocou vhodne zvoleného predmetu (ceruzka, šnúrka do topánok, slamka, krok) odmeria dĺžku kratšej cesty, malej vzdialenosti a dĺžky iného predmetu v skutočnosti i na obrázku, povie číslo ako výsledok merania. Pred meraním dokáže odhadnúť meranú dĺžku a odhad vysloviť číslom – počtom predmetov, ktoré použije na meranie určenej dĺžky,
- rozlíši zrakom a hmatom kocku, guľu a valec, pomenuje tieto útvary a vysvetlí, čím sa od seba odlišujú,
- postaví stavbu zo stavebnice podľa predlohy na obrázku aj podľa postavenej stavby v skutočnosti,
- rozlíši zrakom a hmatom kruh, štvorec, trojuholník a obdĺžnik, pomenuje tieto útvary a vysvetlí, čím sa od seba odlišujú,
- z rôznych skladačiek, ktoré obsahujú aj štvorec, trojuholník, obdĺžnik, kruh poskladá obrázok podľa predlohy alebo na určenú tému, napríklad kvet, dom, auto,
- aspoň približne nakreslí štvorec, trojuholník, obdĺžnik, kruh,
- pomenuje a nakreslí rovnú a krivú čiaru v rôznych smeroch (vodorovnú, zvislú, šikmú), ale aj pri hľadaní ciest v bludisku, labyrinte, pri spájaní predmetov a pod.,
- manipuláciou s predmetmi alebo iba zrakom porovná dva predmety podľa dĺžky, výšky, šírky, hrúbky, veľkosti, pričom používa slová: dlhší, kratší, širší, užší, vyšší, nižší, hrubší, väčší a pod.,

- usporiada (zoradí) podľa dĺžky, výšky, šírky, hrúbky, veľkosti tri predmety, pričom určí predmet, ktorý je napríklad najkratší, najdlhší, najväčší, najmenší, najtenší, najhrubší.

3. Logika

- manipuláciou s predmetmi alebo vyznačením na obrázku vytvorí skupinu predmetov s rovnakou vlastnosťou, ktorú dokáže pomenovať alebo ju dokáže určiť vo vytvorenej skupine,

- vytvorenú skupinu objektov roztriedi na dve/tri skupiny podľa farby, podľa tvaru alebo veľkosti, pričom žiaden z predmetov v skupine nemôže zostať nezaraďený,

- v hre a bežných situáciách rozhodne o pravdivosti vysloveného jednoduchého tvrdenia slovne je/nie je to pravda; áno/nie, pričom svoje rozhodnutie zdôvodní odpoveďou na otázku Prečo si to myslíš?,

- pokračuje vo vytvorenom vzore z reálnych predmetov i na obrázku podľa pravidla tak, že celý vzor zopakuje aspoň raz, alebo doplní do radu jeden objekt, ktorý bude podľa pravidla nasledovať. Slovom vysvetlí pravidlo vytvoreného vzoru.

4. Práca s informáciami

- postupuje podľa vopred naplánovaných krokov (napr. podľa obrázkového plánu hľadá „poklad“),

- vytvorí plán krokov za nejakým cieľom a postupuje podľa neho (napríklad obrázkový plán cesty k pokladu),

- pozmení a naplánuje postupnosť krokov tak, aby dospelo k rovnakému výsledku rôznymi cestami (napríklad naplánuje rôzne cesty k pokladu),

- nakreslí a vyfarbí jednoduchý obrázok, vyberie a umiestni obrázky v dostupnom grafickom editore.

Človek a príroda - čo by malo dieťa zvládnuť

1. Rastliny

- opíše, čím sa rastliny na seba podobajú a v čom je možné pozorovať ich rôznorodosť,

- rozpozná vybrané poľnohospodárske rastliny, pričom pozná ich potravinový a/alebo technický úžitok,

- zo semena vypestuje rastlinu, pričom aplikuje poznatky o tom, čo rastlina potrebuje na klíčenie a následne pre svoj rast.

2. Živočíchy

- opíše, čím sa živočíchy na seba podobajú a v čom je možné medzi nimi pozorovať rozdiely,
- rozpozná vybrané živočíšne druhy a ich mlád'atá,
- uvedie príklad úžitkových živočíchov a špecifikuje samotný (nielen potravinový) úžitok.

3. Človek

- pomenuje jednotlivé časti svojho tela,
- jednoducho vysvetlí niektoré základné princípy fungovania svojho tela – dýchanie, krvný obeh, trávenie, vylučovanie a zmyslové vnímanie.

4. Neživá príroda

- pozná význam vody a vzduchu pre rastliny, živočíchy a človeka,
- vysvetlí, kde všade sa voda a vzduch nachádzajú,
- jednoducho opíše Zem ako planétu, ktorá je súčasťou širšieho vesmíru.

5. Skúmanie prírodných javov

- vie, že príroda sa počas roka mení, dokáže opísať zmeny postupom ročných období, pričom sa spolieha na svoje skúsenosti,
- dokáže samostatne skúmať vybrané prírodné javy, pričom vie formulovať zo skúmania jednoduchý záver, ktorý z pozorovania vyplýva.

Človek a spoločnosť - čo by malo dieťa zvládnuť

1. Orientácia v čase

- na základe zmien vo vonkajšom prostredí odhadne, kedy sa musí vstávať a kedy ísť spať,
- znázorní sled udalostí dňa zobrazením činností a obrázkovou časovou priamkou ich postupnosti,
- zvládne spolu s dospelým zopakovať výrazné činnosti, ktoré sa udiali včera, dnes,
- vymenuje dni v týždni, avšak na úrovni recitovania dlho trénovanej riekanky,

- na základe znakov ročných období vníma cyklickosť roka,
- odpovie na otázku koľko má rokov, koľko rokov bude mať na ďalšie narodeniny,
- používa slová ako pondelok, lebo má krúžok alebo obľúbený program v TV; december, lebo sú Vianoce; pol štvrtej, lebo príde otec z práce a pod.

2. Orientácia v okolí

- opíše a jednoducho zakreslí priestor, v ktorom sa nachádza, ktorý navštevuje (detská izba, trieda, ihrisko a pod.),
- zapamätá si trasu, keď ňou často prechádza a trafi tak na známe miesto,
- opíše cestu na vybrané miesto s použitím správnych predložiek, resp. pomenovaním orientačných bodov, ktoré ho zaujmú: ulice (názvy), rôzne budovy, prevádzky (obchody, inštitúcie), sochy, parky, atď.,
- jednoducho vysvetlí, na čo a v akých situáciách sa používa mapa alebo kompas,
- na základe zrakovej pamäte zakreslí objekty a trasu a vytvorí jednoduchú detskú mapu (dieťa nerozumie perspektíve, preto sa neočakáva zobrazenie náhľadu zhora).

3. Dopravná výchova

- na základe dramatizácie označí spôsob nevhodného správania sa v dopravnom prostriedku, zdôvodní riziká takéhoto správania,
- na základe osobnej skúsenosti opíše vybrané dopravné prostriedky verejnej dopravy (autobus, trolejbus, električka, vlak...) a pomenuje základné rozdiely medzi nimi,
- vysvetlí, v čom spočíva práca vodiča vybraného dopravného prostriedku a zdôvodní jej význam.

4. Geografia okolia

- opíše krajinu použitím slov ako pole, háj, vrch a pod. v závislosti od toho, čo ho obklopuje,
- určí, čo je potok/rybník/jazero a kde sa v obci nachádza,
- určí názvy vrchov/pohorí, ktoré vidí voľným okom; na ktoré vystúpi počas túry,
- identifikuje v priestore turistickú značku, vysvetlí, na čo nám slúži.

5. História okolia

- pozná kaplnku, zručaninu, kaštieľ, pamätnú izbu, sochu, starú lipu alebo inú dominantu, či historickú pamiatku svojej obce,
- prerozpráva príbeh/povešť prispôsobenú jeho veku,
- na základe vlastného pozorovania opíše rozdiely medzi súčasným odevom a odevom našich predkov, náradím, nástrojmi, nábytkom a pod.,
- na základe vlastnej skúsenosti s oslavou opíše a vysvetlí vybrané kultúrne zvyky a tradície.

6. Národné povedomie

- rozlíši slovenský znak spomedzi iných, pomenuje ho, vymenuje jeho farby; nakreslí ho, prípadne porovná so znakom inej krajiny,
- uvedie príklad, kde môžeme slovenský znak vidieť,
- vysvetlí, prečo ho napríklad športovci nosia na drese. Dokáže odpovedať na otázku, podľa čoho vieme, že modrí sú „naši“.

7. Ľudia v blízkom a širšom okolí

- na základe kresby, či fotografie vymenuje jemu blízke a obľúbené osoby (aj zvieratá), opíše ich výzor, uvedie ich záujmy, obľúbené jedlá, činnosti alebo zamestnanie; zdôvodní svoj výber,
- na základe osobnej skúsenosti identifikuje príbuzenské vzťahy vo svojej rodine,
- používa rôzne spôsoby predstavenia sa, v reálnych životných situáciách pozoruje a hodnotí gestá, mimiku, či očný kontakt,
- prijíma odlišnosti ako bežný prejav života a uvedomuje si svoju jedinečnosť (jazyk, obliekanie, spôsob trávenia voľného času v rodine a pod.).

8. Základy etikety

- na základe vzoru dospelého používa zdvorilostné frázy (nech sa páči, prosím, ďakujem, s dovolením, smiem poprosiť), ktoré sa uplatňujú v reálnych situáciách,
- vymenuje, zdôvodní a nasleduje pravidlá, ktoré sa uplatňujú v kolektíve/v rodine, vrátane pravidiel stolovania alebo obliekania,

- dokáže prispieť svojim návrhom do diskusie, v ktorej sa kolektívne dohadujú pravidlá spolužitia a spôsoby trestania ich porušovania.

9. Ľudské vlastnosti a emócie

- na základe pozorovania prejavov správania ľudí pomenuje rôzne ľudské vlastnosti,
- dokáže uviesť iný príklad, ako sa daná vlastnosť v správaní prejavuje,
- opíše a pomenuje emócie, ktoré prežíva alebo ktoré prežívajú iní ľudia a uvedie, čo danú emóciu vyvolalo.

10. Prosociálne správanie

- poskytne pomoc inému, napríklad v skupinovej práci, pri hre a pod.,
- nenútené a dobrovoľne obdarováva druhých, napr. na meniny alebo na Vianoce,
- dokáže sa spravodlivo podeliť o spoločné hračky, náradie, náčinie a pod. na základe vopred dohodnutých pravidiel,
- zdôvodní, prečo nemusí vec, ktorá je jeho požičať, a zároveň jednoducho opíše dôsledky tohto rozhodnutia; dokáže uviesť príklady vecí, o ktoré by sme sa deliť nemali (použitá žuvačka, zubná kefka a pod.),
- plní si dohodnuté povinnosti; zvládne si odkladať veci/hračky na pôvodné miesto, udržiavať poriadok v skrini, či počas konzumácie jedla, rozdať/pozbierať pomôcky pre iných ako súčasť zverenej úlohy a pod.

Človek a svet práce - čo by malo dieťa zvládnuť

1. Materiály, ich vlastnosti a spracovanie

- vymenuje a opíše rôzne vlastnosti materiálu (drevo a papier, sklo, kameň, piesok, hlina, plast, kov, textílie a pod.) a podľa toho ich spracúva, či používa v modelovacích, či konštrukčných činnostiach (napríklad, ak dieťa vytvára náhradu poštovej obálky, zvažuje, ktorý materiál sa dá skladať, lepiť a či sa naň dá písať),
- opíše vybrané jednoduché technologické postupy prípravy niektorých bežne používaných výrobkov (napríklad: ako sa vyrába múka z obilia, ako sa vyrába jogurt, ako sa recykluje papier, ako sa vyrába keramika),

- pracuje s materiálom tak, aby vznikol čo najmenší odpad, s nástrojmi a náradím pracuje šetrne,
- dokáže vytriediť odpad do separačných nádob odlíšených zaužívanými farbami.

2. Konštruovanie

- dokáže podľa jednoduchého kresleného návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) alebo priamo podľa kresleného postupu zhotoviť predmet,
- navrhne a vytvorí predmet podľa stanoveného účelu, vie opísať postup tvorby a aj to, ako predmet funguje (napríklad náhrada štipca, náhrada spinky na spisy, náhrada poštovej obálky, merač smeru, či rýchlosti vetra, mini katapult a pod.),
- používa správne vybrané predmety dennej potreby, elementárne náradie a nástroje dielne, či záhrady (napríklad nožnice, tupá ihla či nôž, zámok, lievik, kliešte, maticový kľúč, skrutkovač, pinzeta, hrable, lopata a pod.).

3. Remeslá a profesie

- pozná niektoré lokálne tradičné remeslá (napríklad hrnčiarstvo, košíkárstvo, tehliarstvo a pod.),
- dokáže opísať základnú pracovnú náplň vybraných profesií.

Umenie a kultúra - Hudobná výchova - čo by malo dieťa zvládnuť

1. Rytmické činnosti

- ovláda rôzne riekanky, vyčítanky, básničky, rytmizuje ich výrazne, plynulo a dodržiava tempo,
- hrou na tele (tlieskaním, plieskaním, dupaním) zopakuje počutý rytmus, pridá sa hrou na tele k spievanej piesni či počúvanej hudbe.

2. Spevacké činnosti

- zaspieva prirodzene a v primeranej sile piesne, zapamätá si ich melódiu aj text,
- dokáže k spevu pridať jednoduché tanečné pohyby a hru na tele.

3. Inštrumentálne činnosti

- k spievanej piesni, rytmizovanej riekanke alebo počúvanej hudbe vytvára rytmickými hračkami alebo rytmickými nástrojmi sprievod.

4. Počúvanie hudby

- sústredene počúva zvuky okolo seba, spozná zdroj zvuku, postrehne smer, odkiaľ zvuky prichádzajú,

- pomenuje tempo (rýchle, pomalé) a dynamiku (silne, slabo, ticho) skladby, vie povedať, kedy nastala zmena,

- dokáže vyjadriť pocity a predstavy z počúvanej hudby slovom, pohybom alebo výtvarne,

- dokáže rozpoznať, kto spieva (deti, muži, ženy, sólo, zbor), rozpoznať a pomenovať podľa farby zvuku hudobné nástroje (husle, gitara, klavír, píšťalka-flauta, harmonika, trúbka).

5. Hudobno-pohybové činnosti

- vyjadrí pohybom náladu a charakter piesne a hudby, o čom sa spieva v piesni alebo hudobno-pohybovej hre so spevom,

- dokáže zopakovať a zapamätať si jednoduché tanečné prvky (prísunové kroky dopredu, dozadu, do strán – tzv. jednokročka, točenie na mieste, vytáčanie v bokoch).

6. Hudobno-dramatické činnosti

- zaspieva pieseň v zmenenej hudobno-dramatickej podobe, napr. smutne, veselo, namyslene, spomalene, ako malé dieťa, ako dospelý spevák na scéne a pod.,

- k čítanej rozprávke vyberie vhodnú hudbu alebo pieseň, príbeh hudobne (spevom, tleskaním, hudobnými hračkami, pohybom, či napodobňovaním zvukov) zahrá, dotvorí či doplní

Umenie kultúra – Výtvarná výchova - čo by malo dieťa zvládnuť

1. Plošné výtvarné činnosti

- poskladá z geometrických tvarov (napr. z častí papiera) figuratívny tvar (napr. postavu, zvieratko, predmet, budovu ...),
- poskladá rozstrihaný obrázok (napr. z časopisu) ako puzzle,
- dotvorí neúplný obrázok (napr. časť fotografie) vlastnou kresbou s použitím obrazotvornosti a fantázie,
- doplní kresbou (maľbou) machuľu na tvar podľa svojej predstavy.

2. Priestorové výtvarné činnosti

- modeluje základné geometrické tvary a jednoduché figúrky (postavička, zvieratko ...) alebo predmety z mäkkej modelovacej hmoty,
- poskladá z rôznych materiálov (napr. prírodniny, škatuľky, drôt...) objekt alebo figúrku s použitím predstavivosti a fantázie,
- poskladá jednoduchú papierovú skladačku (napr. lodičku, harmoniku, lietadlo...).

3. Výtvarné činnosti s farbou

- pomenuje základné a vymiešané farby,
- zvládne základy miešania farieb, zosvetľovanie a stmavovanie,
- opisuje pocity, ktoré v ňom vzbudzuje vnímanie farieb a používa ich na vyjadrenie pocitov podľa svojej fantázie (bez ohľadu na skutočné farby toho, čo zobrazuje),
- používa farby podľa svojej predstavivosti a pozorovania (napr. farby ovocia, zeleniny).

4. Hrový (spontánny) výtvarný prejav

- sústredene kreslí, maľuje alebo modeluje námety/témy, ktoré ho zaujímajú,
- kreslí rôznymi kresliacimi nástrojmi (napr. ceruzkami, fixkami, kriedami, štetcom ...),
- rozpráva o svojom výtvore, čo ním chcelo zobrazit', vyjadrit', prejavuje fantáziu pri jeho opise, vie povedať o ňom príbeh,
- primerane veku a podľa svojich predstáv nakreslí postavičku človeka, zvieratka, obsahujúcu jej základné časti (hlava, končatiny, trup...) – bez nároku na proporcie (pomer veľkostí jednotlivých častí),
- kreslí uzavreté tvary (trojuholník, kruh, štvorec...), skladá z nich celky (napr. domček, zvieratko...) a vyfarbuje plochy.

5. Medzizmyslové vnímanie (synestézia)

- rozpráva o rôznych vôňach, chutiach a povrchoch a vyjadruje niektoré zmyslové podnety výtvarnými prostriedkami (nakreslí, namaľuje...),
- opisuje svoje pocity z dvoch výrazne odlišných krátkych hudobných ukážok a pokúsi sa ich vyjadriť výtvarne.

5. Vnímanie a spoznávanie umeleckých diel

- pomenuje druhy vizuálnych umení: napr. obraz, sochu, fotografiu, video a pod.,
- jednoducho (aj s použitím vlastnej fantázie) opíše konkrétne výtvarné dielo, vlastnou kresbou, maľbou alebo modelovaním naň reaguje.

Zdravie a pohyb - čo by malo dieťa zvládnuť

1. Zdravie a zdravý životný štýl

- jednoducho vysvetlí, prečo je pohyb dôležitý pre človeka,
- vie rozlíšiť nesprávne držanie tela (hrbenie sa v sede, v stoji),
- opíše ochorenie, s ktorým už malo skúsenosť, jeho priebeh a jednoducho vysvetlí, ako sa prenáša ochorenie a ako prenosu predchádzať,
- vymenuje zdravé a nezdravé potraviny, jednoducho opíše rozdiely medzi nimi.

2. Hygiena a sebaobslužné činnosti

- má osvojené základné hygienické návyky, ako umývanie rúk, čistenie zubov, používanie toalety,
- dokáže sa samostatne obliecť a obuť, zaviazať si šnúrky na topánkach, zapnúť gombíky a zips na oblečení,
- pije z hrnčeka, pohára a fľaše, používa pri jedle príbor, dokáže si samostatne nakrájať jedlo na tanieri a pri stolovaní udržiava primeranú čistotu,
- udržiava poriadok vo svojom okolí, po jedle či hraní si samostatne upratuje priestor.

3. Pohyb a telesná zdatnosť

- pri cvičení dokáže napodobniť správne držanie tela v rôznych polohách a postojoch podľa ukážky dospelého,
- zvládne chôdzu a beh (rýchly a pomalý) v rôznom prostredí, cez primerané umelé a prírodné prekážky,
- zvládne skok znožmo do diaľky a do výšky, preskakuje znožmo prekážky a kombinuje beh a skoky v rôznych cvičeniach a pohybových hrách bez straty rovnováhy,
- udrží rovnováhu na jednej nohe, zvládne spraviť lastovičku a prejde chôdzou po lavičke alebo kladinke smerom vpred a vzad,
- lezie vpred a vzad po štyroch, dokáže bezpečne vyliezť a zliezť po rebrine alebo po rebríku,
- hádže loptu jednoručne a obojručne, zvládne obojručne chytiť hodenú alebo odrazenú loptu, trafi loptou cieľ,
- primerane veku manipuluje s rôznym náčiním (švihadlo, krúžky, šatky, stuhy),
- dokáže urobiť prevaly bokom (váľanie sudov) v oboch smeroch, kotúľ vpred,
- imituje tanečné kroky podľa ukážky na hudobný sprievod, improvizuje, pohybom reaguje na zmenu tempa a rytmu,
- dodržiava pravidlá v pohybových hrách, chápe význam pravidiel,
- zvládne turistickú prechádzku v blízkom okolí.

4. Sezónne aktivity a kurzy (podľa dostupnosti podmienok, prostredia, či možnosti zabezpečenia kvalifikovaného inštruktora)

- bezpečne zvládne jazdu na rôznych prostriedkoch (odrážadlá, trojkolky, bicykle),
- zvládne základné lyžiarske (stoj na lyžiach, jazda „v pluhu“, zastavenie), plavecké (dýchanie, splývanie, ponáranie, skoky, orientácia pod vodou) a korčuliarske zručnosti (stoj na korčuliach, odrážanie jednou nohou, jazda, zastavenie).

Príloha č. 1

Podpisový hárok

Svojim podpisom prehlasujem, že som bol/a oboznámená so ŠkVP Materskej školy Dolné Srnie v šk. roku 2025/26.

Starostka obce:

Renáta Žákovcová.....

Pedagogická rada:.....

Mgr. Kovačovicová Katarína Riaditeľka.....

Ing. Václavová Soňa Učiteľka.....

Bako Linda Učiteľka.....

Gášparová Zuzana Učiteľka.....

Rada školy:

Mgr. Filip Miklánek Zástupca zastupiteľstva.....

Gášparová Zuzana Pedagogický zamestnanec (predseda).....

Benešiková Hana Nepedagogický zamestnanec.....

Bc.Gáborová Lucia Zástupca rodičov.....

Školíková Jarmila Zástupca rodičov.....